

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' פיינשטיין תמיר

בפני כב' השופטת סיגל דוידוב-מוטולה

בעניין: מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
ע"י ב"כ עו"ד אייל נון

המאשימה

נגד

תמיר פיינשטיין

ע"י ב"כ עו"ד אלעד שרון

הנאשם

הכרעת דין

פתיח

1. כתב האישום בתיק שלפניי מייחס לנאשם עבירה של העסקת שלושה עובדים זרים בלא מתן פירוט על שכרם כנדרש בחוק, "בניגוד להוראות סעיף 24 לחוק הגנת השכר, ובניגוד לסעיף 2(ב)(7) לחוק עובדים זרים, התשנ"א – 1991" (להלן: חוק עובדים זרים).
לאחר שקילת טענות הצדדים ועיון בכל חומר הראיות שהוגש לתיק בית הדין, שוכנעתי כי יש לזכות את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. להלן יפורטו הטעמים לכך.
2. מטעם המאשימה העידו מפקחי משרד התמ"ת מר יורם עידה ומר מייקל איתן, והוגשו תעודות עובד ציבור של גבי זהבה קדוש. מטעם הנאשם העיד הוא עצמו.
3. להלן עובדות הרקע, כפי שעלו מהראיות שהוגשו לתיק בית הדין:
  - א. הנאשם הינו הבעלים של משק חקלאי במושב כרמי יוסף (להלן: המשק).
  - ב. ביום 29.8.06 נערכה ביקורת של מפקחי משרד התמ"ת בחמישה משקים חקלאיים במושב כרמי יוסף, וביניהם משקו של הנאשם. הביקורת נעשתה בשל פנייה שהתקבלה משגרירות תאילנד על בסיס תלונה של עובד שעבד באחד המשקים, ונגעה לתשלום שכר נמוך משכר המינימום וביצוע ניכויים לא חוקיים מהשכר (עדות מר עידה, עמ' 7 לפרוטוקול).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' פיינשטיין תמיר

- ג. במהלך הביקורת במשקו של הנאשם נמצאו בו שלושה עובדים זרים, אזרחי תאילנד, שעסקו בעבודה חקלאית, ושמותיהם פורטו ברשימת העובדים ת/7 (להלן: **העובדים**). אין חולק כי לשלושת העובדים היו היתרי עבודה כדין באותה עת אצל הנאשם (תעודות עובד הציבור של גב' קדוש).
- ד. במהלך הביקורת נבדקו כל היבטי העסקתם של העובדים במשקו של הנאשם, לרבות מגורים הולמים, הסכמי עבודה, ביטוחים רפואיים, דו"חות נוכחות, גובה השכר וכיו"ב. בשל פגמים קלים שנמצאו במגורים (ת/1) נדרש הנאשם לבצע תיקונים – ובביקורת חוזרת שהתקיימה ביום 26.10.06 אושר כי מרביתם תוקנו (ת/3).
- ה. הפגם היחידי שנמצא בביקורת בהתייחס לנאשם הינו אי מסירת תלושי שכר לעובדים, ולכן הועבר התיק למחלקה המשפטית להוצאת הודעת קנס. הודעת הקנס הומרה בכתב אישום, בהתאם לבקשת הנאשם להישפט.
- ו. הנאשם העלה טענה מקדמית, בדבר פגם שנפל בהודעת הקנס ומצדיק את ביטול כתב האישום. טענתו נדחתה בהחלטת השופטת אהובה עציון מיום 11.4.10.

התשתית הראייתית

4. מטעם המאשימה העידו שני המפקחים אשר ביצעו את הביקורת במשקו של הנאשם, והגישו את הדו"חות המעידים על הביקורת וממצאיה כמפורט לעיל. המפקחים לא הגישו כל ראיה פוזיטיבית המעידה על אי מסירת תלושי השכר לעובדים, למעט אמרת הנאשם אשר תפורט להלן. המפקחים נשאלו האם העובדים ראו את תלושי השכר שהונפקו בגינם, או אם ביקשו מהנאשם להשאיר בידיהם עותק מתלושי השכר וסורבו, ולא ידעו להשיב על כך (עדות מר איתן בעמ' 6; עדות מר עידה בעמ' 9).
5. הנאשם המציא למפקחים, במועד הביקורת, העתק מתלושי השכר של שלושת העובדים, לחודשים אפריל – יוני 2006. התלושים הינם בעברית, למעט שם העובד (ת/11), ומפרטים את שכר היסוד, גמול שעות נוספות, מספר ימי העבודה לחודש, ניכויים לביטוח לאומי, וכן ניכויים בגין דיוור, ביטוח רפואי וכלכלה. הנאשם נחקר במועד הביקורת (ת/9), ובהודעתו מסר – לעניין תלושי השכר – את הדברים הבאים:

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' פיינשטיין תמיר

"העובדים אינם מקבלים תלושי שכר. אני עושה איתם חשבון על המגיע להם ומשלם את שכרם..."

אני רוצה להדגיש כי תלושי השכר מוצגים לעובדים ומוסבר להם תוכנם, כיוון שהתלושים הם בעברית, אין לתאילנדים מה לעשות עם תלושים אלה ולכן אינני טורח לתת להם עותק ממנו".

בהמשך המציא הנאשם למפקחים העתקים מהסכמי ההעסקה של העובדים (ת/15), שהינם בעברית עם תרגום לשפה התאילנדית. ההסכמים נבדקו על ידי המפקחים ולא נמצא בהם פגם כלשהו (ת/4).

6. במהלך עדותו בבית הדין הסביר הנאשם, בהתייחס לתלושי השכר, את הדברים הבאים:
"מסרתי לו (למר עידה – ס.ד.מ) את כל החומר שהוא רצה, לרבות תלושי שכר, חוזים, ביטוח רפואי – הכל. הסברתי לו שלגבי המסירה של תלושי השכר, בגלל שהם בעברית, כל חודש אני והפועלים יושבים יחד והם מקבלים פירוט באנגלית (כי תאילנדית אני לא מדבר והם מבינים אנגלית), הם קיבלו פירוט מלא על כל המרכיבים בתלוש. התלושים התחילו להתגלגל במגורים כי לא היה לעובדים צורך בהם ובהמשך לאחר שנה שנתיים שמרתי את כל תלושי השכר אצלי, לאחר הפירוט החודשי שנעשה בע"פ מול תלושי השכר וכאשר הראיתי להם את המספרים בתלושים" (עמ' 11).

הנאשם אישר בחקירתו הנגדית כי על גבי כרטיסי הנוכחות של העובדים (ת/12) היה תרגום לתאילנדית, וזאת כיוון ש"זה כרטיסי עבודה שלהם ולא תלוש שכר רשמי של המדינה" (עמ' 12). לדבריו, על בסיס כרטיסי העבודה/נוכחות הוכנו תלושי השכר, והוסברו כאמור לעיל בפרוטרוט לעובדים.

טענות הצדדים

7. ב"כ המאשימה טען בסיכומיו כי הנאשם הודה, הן באמרתו שנגבתה על ידי המפקחים והן בעדותו בבית הדין, בכך שלא מסר לעובדים את תלושי שכרם, ומכאן שיש להרשיעו בעבירה שיוחסה לו. ב"כ המאשימה הוסיף כי היסוד הנפשי הנדרש הינו "מודעות", לרבות בדרך של "עצימת עיניים", וכי הוכחה התקיימתו.

8. ב"כ המאשימה טען עוד כי טענת הנאשם, לפיה תלושי השכר הוצגו לעובדים בזמן אמת - מהווה "עדות כבושה", שכן לא נמסרה על ידו כבר בחקירתו הראשונה. ב"כ המאשימה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' [REDACTED]

הוסיף כי גם אם תלושי השכר הוצגו לעובדים – יש חשיבות לעצם מסירת עותק מהם לעובדים, על מנת שיוכלו לוודא כי שכרם משולם במלואו ובמועדו. עוד ציין כי **"אי פירוט המשכורת פוגעת ביכולתו של העובד לטעון כנגד ניכויים שונים ופוגעת בזכויותיו ויוזכר, כי מדובר בעובד זר, מהאוכלוסיות המוחלשות ביותר במשק העבודה"**.

9. ב"כ המאשימה לא התייחס לשאלה האם נגבו הודעות מהעובדים במועד הביקורת, אם לא – מדוע לא, וככל שכן – מדוע לא הוזמנו להעיד בפני בית הדין. במקום זאת, טען ב"כ המאשימה כי **הנאשם** אמור היה להביא את העובדים הזרים המועסקים על ידו **כיום**, על מנת שיעידו כי הנאשם אכן נוהג להציג בפני עובדיו את תלושי השכר ולאחר מכן להשאירם אצלו, וכי העובדה כי לא עשה כן פועלת לחובתו.

10. ב"כ המאשימה טען עוד כי עוד טרם מועד הביקורת וביום 6.8.06 נשלחה לנאשם דרישה להמצאת מסמכים רלוונטיים וביניהם תלושי השכר (ת/5), וכי תלושי השכר כפי שהוצגו על ידו במועד הביקורת (ת/11) הונפקו בחלקם ביום 8.8.06 דבר המלמד כי אינם התלושים האותנטיים. עם זאת, אציין כבר כעת כי המאשימה **לא שאלה את הנאשם בקשר לכך ולו שאלה אחת בחקירתו הנגדית** ולא ביקשה ממנו כל הסבר על מועד הנפקת התלושים – וממילא לא ניתן להסיק מסקנות עובדתיות כלשהן מהמועד שצוין בתחתית התלושים כמועד הנפקתם.

11. ב"כ הנאשם טען בסיכומיו כי העובדה היחידה שהוכחה על ידי המאשימה הינה כי הנאשם מסר לכל עובדיו את תלושי שכרם ואף הסביר להם היטב את תוכנם ואת פירוט השכר, אך לאחר מכן החזירו לו העובדים את התלושים על מנת שישמרו בחזקתו. ב"כ הנאשם סבור כי אין בכך משום עבירה על סעיף 2(ב)(7) לחוק עובדים זרים, וכי עמדת המאשימה הינה **"דווקנית, פורמליסטית, קטנונית וקנטרנית"**.

ב"כ הנאשם הדגיש כי בתלושי השכר עצמם לא נמצא כל פגם (כפי שמודה גם ב"כ המאשימה בסיכומיו), וכך גם בכל שאר היבטיה של הביקורת המקיפה שנערכה במשקו של הנאשם. עוד הינו סבור כי לא הוכח היסוד הנפשי הנדרש.

12. ב"כ הנאשם טען עוד כנגד מחדליה של המאשימה, אשר **"השתתה משך שנים רבות, פרק זמן לא סביר בעליל, בניהול ההליכים"**, וכתוצאה מכך יצאו העובדים את גבולות הארץ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' כ [REDACTED]

ולא ניתן עוד להביאם למתן עדות. עוד העלה טענת הגנה של "זוטי דברים", וביקש כי ייפסקו לזכותו הוצאות.

הכרעה

13. סעיף 2(ב)(7) לחוק עובדים זרים קובע כי ביצע עבירה פלילית מי ש"לא מסר לעובד הזר תלוש שכר או מסר לעובד הזר תלוש שכר שלא נכללים בו פרטי השכר ששולם לעובד, כולם או חלקם, בניגוד להוראות סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח – 1958". סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח – 1958 קבע – במועדו הרלוונטי ולפני תיקון מס' 24 משנת 2008 אשר אינו חל בענייננו – כי "מעביד חייב לנהל פנקס בדבר שכר עבודה המגיע לעובדיו, והשכר ששולם להם, וכן חייב הוא למסור לעובדיו, בכתב, פירוט שכר העבודה ששולם והסכומים שנוכו...".

בענייננו, מתבססת המאשימה על הרישא לסעיף 2(ב)(7), היינו אי מסירת תלוש שכר – להבדיל ממצב בו תלוש השכר אינו כולל את כל הפרטים הדרושים.

14. כפי שעולה מהפירוט לעיל, המאשימה לא הציגה כל ראיה פוזיטיבית המעידה כי העובדים לא קיבלו תלושי שכר, לרבות עדות של העובדים עצמם. כל שהתבססה עליו הוא אמרת הנאשם שצוטטה לעיל, במסגרתה הודה הנאשם כי לא מסר לעובדים העתקים מתלושי השכר. עם זאת, וכפי שעולה בבירור מציטוט אמרתו של הנאשם בסעיף 5 לעיל – הנאשם מסר כבר בחקירתו הראשונית כי "תלושי השכר מוצגים לעובדים ומוסבר להם תוכנם, כיוון שהתלושים הם בעברית, אין לתאילנדים מה לעשות עם תלושים אלה ולכן אינני טורח לתת להם עותק...". אין מדובר לפיכך, כטענת ב"כ המאשימה בסיכומיו, ב"עדות כבושה" – אלא בגרסה עקבית בה דבק הנאשם מלכתחילה.

15. המאשימה לא הציגה כל הסבר לשאלה מדוע לא הובאו העובדים עצמם למתן עדות, ומדוע לא הוגשה בקשה לגביית עדות מוקדמת מהם. זאת, כאשר ב"כ המאשימה עצמו הסביר בסיכומיו כי "הלכה פסוקה היא, כי אי הבאתו של עד רלוונטי... יוצרת חזקה לרעת גרסתו של הטוען".

לכך אוסיף כי עדותו של הנאשם הייתה עקבית, סדורה ומהימנה, ולא נסתרה כלל בחקירה נגדית. אני מוצאת לפיכך להקנות לה משקל מלא.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ

16. עולה מהאמור לעיל כי הנאשם אכן לא "מסר" באופן פיזי את תלושי השכר לעובדים, ולא השאיר בידיהם עותקים כדרישת החוק, ועם זאת אני נותנת אמון בעדותו לפיה הציג בפני העובדים את תלושי השכר מדי חודש בחודשו, **הראה** להם את הנתונים הרשומים בהם, ואף **הסביר** להם את דרך חישוב השכר כפי העולה מהתלושים. המשמעויות המשפטיות של קביעה זו הן כדלקמן:

א. ראשית, מקובלת עלי עמדת המאשימה כי בכך הפר הנאשם את הוראות החוק. החובה המוטלת על המעסיקים היא למסור לעובדים פיזית את תלושי השכר, ולהותירם ברשותם. מקובלת עלי עמדת המאשימה כי בהתאם להוראות החוק יש חשיבות בהשגת עותק מהתלוש בידי העובד, וזאת על מנת שיוכל לעמוד באופן עצמאי ובזמנו החופשי על דרך חישוב שכרו, תוך שמירת תיעוד על כך.

ב. אני נוטה לקבל את עמדת המאשימה גם באשר להתקיימותו של היסוד הנפשי הדרוש ("מודעות"), מעצם החזקה כי אדם מודע לתוצאות הטבעיות של מעשיו (ע"פ 22/06 מדינת ישראל – יעקב רוזן, מיום 28.3.07).

ג. עם זאת, ומהסיבות שיפורטו להלן, מקובלת עלי עמדת הנאשם כי מדובר במקרה זה ב"זוטי דברים", ומטעם זה יש לזכותו.

17. סעיף 34 י"ז לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: **חוק העונשין**) קובע כי "**לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך**".

תכליתו של סעיף 34 י"ז הינה לספק הגנה לכל אותם מקרים גבוליים "**הנופלים בגדר ההגדרה הפורמלית של העבירה אף שאין הם מעוררים אותה מיזה מינימלית של סכנה לערך המוגן המקנה למעשה את אופיו האנטי-חברתי**" (מרים גור אריה, הצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ב – 1992, **משפטים** כ"ד 9, 69 (1994)).

18. במקרה זה, בהתחשב בנסיבות שפורטו לעיל, וכאשר הראיות שהובאו בפניי מלמדות כי הנאשם **מילא אחר התכלית המהותית של סעיפי החוק** - שוכנעתי כי מדובר ב"מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן", באופן שאינו "**הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית**", אלא מתאים לו יותר הכלל של "**העדר עניין לציבור**" (ע"פ 807/99 מדינת ישראל נ. עזיזיאן, פ"ד נג(5) 747, 761 (1999)).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 1265-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ

אזכיר, כי הנאשם - לפי דבריו שנתתי בהם אמון מלא - מסר לעובדים פירוט של שכרם מדי חודש בחודשו ואף הציג בפניהם את תלושי שכרם תוך החזרתם אליו לאחר מכן, מבלי שנטען כי עובד שביקש לקבל לידיו עותק מהתלוש סורב. מדובר לפיכך בהפרה בעלת היבטים טכניים בלבד בנסיבות אלו, שהאינטרס הציבורי אינו מצדיק התייחסות אליה כאל עבירה פלילית (להפעלת ההגנה של "זוטי דברים" ראו למשל את הע"ז (ת"א) 1700/08 מדינת ישראל – י.ש. עזרא בע"מ, מיום 29.12.11; הע"ז (נצי) 1272/08 מדינת ישראל – מיכל ברקין, מיום 11.4.12).

19. סוף דבר – על בסיס ההגנה של "זוטי דברים", וכמפורט לעיל, הנאשם מזוכה מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ד' כסלו תשע"ג, 18 נובמבר 2012, בהעדר הצדדים

חתימה סיגל דוידוב-מוטולה, שופטת

